

KIEZEN

Trouwen of samenwonen?

DOELEN VOOR DE CATECHISANTEN

Je kunt na deze les

1. het verschil aangeven tussen huwelijk en samenwonen
2. onder woorden brengen waarom geslachtsgemeenschap een plek heeft binnen het huwelijk
3. Gods bedoeling met het huwelijk vertellen

Toelichting op de doelen

Jongeren kennen zelf in hun vriendenkring de vraag over trouwen of samenwonen. Met dit thema willen we jongeren meenemen in de betekenis van het huwelijk en informeren over de verschillen tussen trouwen en samenwonen. We vinden het belangrijk dat je met de jongeren zo werkt, dat ze zelf eigen conclusies trekken op basis van de informatie in het werkboek. Laat de inhoud vooral het werk doen. Want die vertelt Gods bedoeling met het huwelijk.

START VAN HET GESPREK

Jongeren hebben beelden bij 'de ideale man of vrouw'. Om hierop aan te sluiten is de werkvorm 'kernwoorden' gebruikt, een werkvorm die aansluit bij associëren. Associëren is een natuurlijk onderdeel van de werking van het geheugen. Een bepaalde gedachte roept automatisch een andere gedachte op. Er wordt wel aangenomen dat herinneringen in onze hersenen zijn opgeslagen in de vorm van een netwerk van associaties. Je kunt van dit natuurlijke mechanisme gebruik maken door bewust bepaalde associaties te maken. Om dit te bevorderen geef je als start van het gesprek de opdracht kernwoorden op te schrijven rond de ideale man of vrouw..

Je kunt er ook voor kiezen om het in een open vorm te verpakken (brainstorm of vrije associatie).

Een paar voorwaarden zijn wel belangrijk:

- Alle antwoorden zijn mogelijk, van algemeen tot persoonlijk
- Geen kritiek geven op de antwoorden
- Geef de tip "laat je gedachten de vrije loop!"
- Geef een eerste voorbeeld (eventueel persoonlijk) als de groep niet reageert

LEESTEKST

In de leestekst hebben we ervoor gekozen om het huwelijk in de kring van de samenleving, de familie en de gemeente te plaatsen. Na een korte beschrijving van soorten huwelijken schetsen we de veranderingen die er waar te nemen zijn rond het huwelijk. Verken met de jongeren verschillende oorzaken (pag. 20).

Een extra toevoeging die je kunt gebruiken is het verschil tussen het burgerlijk huwelijk en het kerkelijk huwelijk. Het burgerlijk huwelijk is, zoals we in Europa noemen, een wettelijk geregelde, formele samenlevingsvorm voor het leven. Het kerkelijk huwelijk is voor christenen een liefdesrelatie tussen man en vrouw, die een stempel krijgt in het bijzijn van God en de kerk. Het kerkelijk huwelijk wordt vaak een 'huwelijksinzegening' genoemd, want het burgerlijk huwelijk is het officiële moment.

Extra informatie bij 'Kijk om je heen!' (pag. 20)

In Europa staat het huwelijk onder druk. Dat heeft een aantal oorzaken:

- Het is een uitgesleten begrip: veel mensen vragen zich af wat de toegevoegde waarde is aan de relatie. Er zijn stellen die eraan beginnen terwijl ze er al rekening mee houden dat het geen stand houdt. De vele echtscheidingen en liefdeloze huwelijken in de persoonlijke omgeving zijn hierbij vaak een voorbeeld. Er zijn al dominees en ambtenaren die de trouwbeloften afnemen met de woorden "...voor zolang het duurt" i.p.v. "...tot de dood je scheidt".
- Echtscheidingen: er zijn in Nederland enorm veel echtscheidingen (1 op de drie huwelijken strandt). Ook binnen de kerken neemt het aantal toe. Veel mensen hebben moeite om trouw te zijn aan elkaar. Je vraagt je als jongere dan af "als zij het al niet kunnen, hoe moeten wij het dan volhouden?"
- Ontkerkelijkking: daardoor leven de jongeren in een maatschappij waarin het samenwonen hoger wordt gewaardeerd dan een huwelijk.
- Medische mogelijkheden: op medisch terrein zijn de mogelijkheden enorm toegenomen. Zo zijn de risico's van een vrije seksuele levenswijze verminderd. Geslachtsziektes zijn te behandelen met medicatie en een ongewenste zwangerschap is te voorkomen door de pil en condoom te gebruiken. Vóór deze tijd móest men het doen met zelfbeheersing.
- Individualisme: "Als ik geen plezier meer beleef aan mijn relatie, dan stop ik ermee". Een opmerking van deze tijd maar wel egoïstisch. De beslissing wordt vanuit je gevoel genomen en benadrukt het recht om baas te zijn over jezelf. Hier bestaat een relatie van twee individuen en er is geen proces van groeien in eenwording.
- Kwaliteitseisen: in het leven willen we van alles, het liefst meteen en dan ook nog eens het allerbeste en het liefst wat ik wil. Overall is een oplossing voor, maar het moet wel meteen geregeld worden. Deze houding in het huwelijk maakt de relatie kapot en het huwelijk onleefbaar.
- Emancipatie: door de veranderde positie van de vrouw in de maatschappij (je moet aan het werk en financieel onafhankelijk zijn) verandert ook haar rol in haar relatie of in het gezin. Je hebt meer te doen en minder tijd voor elkaar. En dat wordt nog ingewikkelder als je beide een baan hebt met onregelmatige tijden.
- Wetgeving: de regels om te scheiden zijn door de wetgeving in 1971 versoepeld. Daardoor is het aantal echtscheidingen enorm toegenomen.

Toelichting bij de opdracht (pag. 21)

Bij deze opdracht kun je de meningen peilen in de groep. Je kunt dit verkennend en kort doen, maar ook kiezen voor een actieve werkvorm. Dit kan met de werkvorm 'driehoekdiscussie'.

De catecheet legt in drie hoeken van de ruimte de volgende teksten neer (of hangt deze op):

- Ik weet het nog niet...
- In de toekomst wil ik trouwen...
- In de toekomst is samenwonen ook een mogelijkheid voor mij...

Hierna gaat de groep argumenten opschrijven die bij de tekst passen.

Afronden met een vervolgesprek o.l.v. de catecheet. Tijdens dit gesprek kan men van plaats wisselen.

EN DE BIJBEL DAN?

De teksten uit de Bijbel kun je met elkaar lezen. Besef dat deze tekst bij opdracht 1 terugkomt. Het is daarom belangrijk om de verschillende kernwoorden kort te bespreken.

AAN HET WERK IN DE GROEP

De kernwoorden 'Gods werk, publiek, beschermend, doel van de liefde, verwachtingsvol, voor altijd en verbond' zijn woorden die op de betekenis van het huwelijk slaan. Doel van het groepsgesprek hierover is dat deze woorden bij de jongeren belangrijker worden als ze nadenken over het huwelijk en hun keuze tussen samenwonen of trouwen.

Extra tip

Je kunt de groep ook zo verdelen dat alle kernwoorden verdeeld zijn. Bijv. bij een groep van 7 jongeren elk 1 kernwoord laten uitwerken. Dit kan door twee vragen te stellen:

- Wat heb je begrepen over het huwelijk bij het kernwoord '.....'?
- Wat is je vraag n.a.v. het kernwoord '...?'

Lagerhuis – werkvorm

Je poneert een of meerdere stellingen over trouwen of samenwonen. Zie pag. 23.

De stelling(en) kun je ook zelf bedenken of samen met de groep.

Het doel bij deze werkvorm is om de voor- en tegenargumenten te verkennen en te leren reageren op elkaars argumenten. Deze werkvorm vraagt wel enige taal- en gespreksvaardigheid. De groep met de meeste argumenten kun je laten winnen (mits je een prijs wilt koppelen aan deze werkvorm). Maar het gaat vooral om het effect, nl. een overzicht van voors en tegens van de stelling. Competitie stimuleert om actief deel te nemen.

Aanpak

- Kies een stelling waar voor- en tegenstanders van zijn in de groep (je kunt ze ook eventueel aanwijzen als rol).
- Vorm 2 groepen en wijs een jury aan.
- Introduceer de stelling en licht deze kort toe. Zorg voor zichtbaarheid van de stelling
- Voeg spelregels toe (bijv. zorg voor tijdslimiet voor spreektijd met stopwatch, hou argumentatierondes), stel ze eventueel zelf op en hang ze op.

- Geef eerst bedenktijd om je in te leven in de rol en de argumenten te bedenken. Hou dit kort
- Geef het startsein van de discussie.

EVALUATIE

Als in de evaluatie blijkt dat er iets gemist wordt, kom daar dan wel als catecheet op terug in een volgende bijeenkomst. Doe eventueel zelf onderzoek naar de antwoorden (zie www.ingesprekoverseks.nl, hier staan veel preken op die over dit thema gaan) of zoek een gemeentelid die je hierbij kan ondersteunen. Eventueel kom je samen met het gemeentelid terug en laat je hem/haar het gesprek voeren. Maar dan vooral als illustratie en om de verbinding met de gemeente duidelijk te maken naar de jongeren.

LINK NAAR THUIS

De stellingen van opdracht 2 nodigen ook uit om de groep te vragen een verslag hiervan te schrijven. Of je vraagt om een foto van vroeger. Daar kun je een volgende keer dan kort op terug komen in de groep.

Gebed

Neem tijd en ruimte om dit thema af te sluiten als groep. Vraag jongeren om gebedspunten of bid om wijsheid voor jongeren in hun keuze van een levenspartner en trouw aan elkaar. Vraag om vergeving en genezing als keuzes achteraf geen goede keuzes waren. Bid met elkaar of God het juiste vuur van de liefde wil geven en of hij helpt om koel te blijven met respect voor eigen grenzen en die van de ander.

BRONNEN

1. www.ingesprekoverseks.nl – m.n. de preken over huwelijk
2. Huwelijksformulier GKV
3. Judith Janssen - van den Berg. 2007. *Alleen voor meisjes*. Zoetermeer: Boekencentrum.
4. Judith Janssen - van den Berg. 2007. *Alleen voor jongens*. Zoetermeer: Boekencentrum.
5. Brochure *Het huwelijk – Gods idee en Gods mysterie* (SGA-Rotterdam). Eigen uitgave, te bestellen via ev@dlinde.nl
6. Leestip; artikel ds. Vreugdenhil (GKV Lelystad):
<http://www.pauwenburg.nl/Verdieping/Huwelijk/Samenwonen/tabid/400/language/nl-NL/Default.aspx>